

Rekreationsområde; Marieholm 5:1

Bakgrund

Området som detta projekt berör är det område som ligger i Marieholms sydvästra del och benämns som Marieholm 5:1. Området har en stark koppling till orten och har en yta på ca 19 ha. Området avgränsas i norr av Saxån och i övriga väderstreck av jordbruksmark. Området består till stora delar av Jordbruksmark och är ganska låglänt, detta ger som följd att det ofta blir översvämningar i området när vattenståndet i Saxån är högt. I området, längs med Saxån går det idag en befintlig gångstig, denna hålls efter och klipps med gräsklippare några gånger varje sommar. In till området kommer man genom att passera någon av de tre broar som går över Saxån, var av den östra även går passera över med bil eller traktor.

Kommunen är idag markägare, men har under flera års tid arrenderat ut marken till lantbrukare Jan-Erik Bengtsson, som brukar marken. En beskrivning av vad området består av finns nedan.

Byaföreningen i Marieholm har under flera års tid jobbat för att få till stånd ett rekreationsområde i Marieholm 5:1. Flera förslag har lagts fram, men inget har än så länge genomförts på grund av olika anledningar som kostnader, asfaltering med mera. I januari 2010 drogs ett nytt projekt igång av Byaföreningen nu i samarbete med Laddran och Naturvårdsingenjörerna.

Området idag

Nulägesbeskrivning av området

1: Vall som brukas.

2: Hage där det går hästar, finns också ett dike som går genom hela hagen och som brukar svämma över längst i söder. Inom detta område finns det också en intressant Fauna.

3: Mark som används för spannmålsodling

4: Detta område är igenvuxet och brukas inte, här finns lite lägre vegetation och ett litet dike i västra delen.

5: Vall som brukas

Analys av området

Området är som nämnts i bakgrunden ett låglänt område som ofta drabbas av översvämningar på våren när vattenståndet i Saxån är högt. Dessutom kommer det ett dike från öster in i området som leder vatten ut i Saxån. Till detta dike ansluter också ett annat dike som går från hästhagen och rakt norrut, detta dike är också översvämmat vid vissa tillfällen, framförallt längst i söder. I öster leds också vatten in i området genom ett rör som mynnar ut i en brun i södra delen av det vildvuxna området, härifrån går det sedan ett mindre dike utmed hela detta mindre område. Avrinningsområdet för denna brunn är enligt kommunens beräkningar ca 35 ha.

Tillgängligheten till området är ganska bra i dagsläget. Det finns tre broar som leder in i området, lokaliserade vid pilarna på kartan under. Bron längst i öster är även passerbar med bil och traktor. Den mellersta bron som ligger vid sporthallen är en gångbro av bra kvalitet, det är däremot inte den västra bron som är smal och dessutom inte anpassad för funktionshindrade då där är två trappsteg för att kunna komma upp på bron. Området är också tillgängligt genom en gångväg som går på den norra sidan av Saxån från östra delarna av byn och fram till den östra bron. Gångvägen är grusbelagd och har en god framkomlighet för alla människor.

Det som är positivt med området är att det ligger relativt centralt. På kartan under kan man se hur stor del av Marieholms invånare som har 500 meter eller mindre för att ta sig till området (allt som ligger innanför halvcirkeln). Cirkeln längst i öster indikerar de som har 500 meter eller

mindre för att ta sig till gångvägen som går på den norra sidan av Saxån och sedan fortsätter in i det aktuella området. Med hjälp av denna karta kan man se att stora delar av Marieholm har under 500 meter för att ta sig till området eller någon gångväg som kopplas ihop med området. Detta gör att området blir ännu intressantare.

Karta över avståndet från området till övriga Marieholm. Pilarna indikerar broar och cirkeln indikerar avståndet 500 meter till en bro.

Utöver ovan nämnda ska också tilläggas att idrottsplatsen och Sporthallen ligger i anknytning till området och kanske också skulle ha intresse av att använda det för sina verksamheter.

Området används idag som jordbruksmark och arrendatorn odlar all mark förutom det i det mer vildvuxna området och det som innefattar hästhagen. Stora delar av den odlade marken är vall som arrendatorn hugger och ensilerar och säljer. Marken längst i söder används idag för spannmålsodling som också sköts av arrendatorn. För stora ingrepp i området skulle leda till att arrendatorn inte längre skulle kunna bruka marken.

Överst: En bild på hur området ser ut vid högt vattenstånd, stora delar av området är översvämmat.

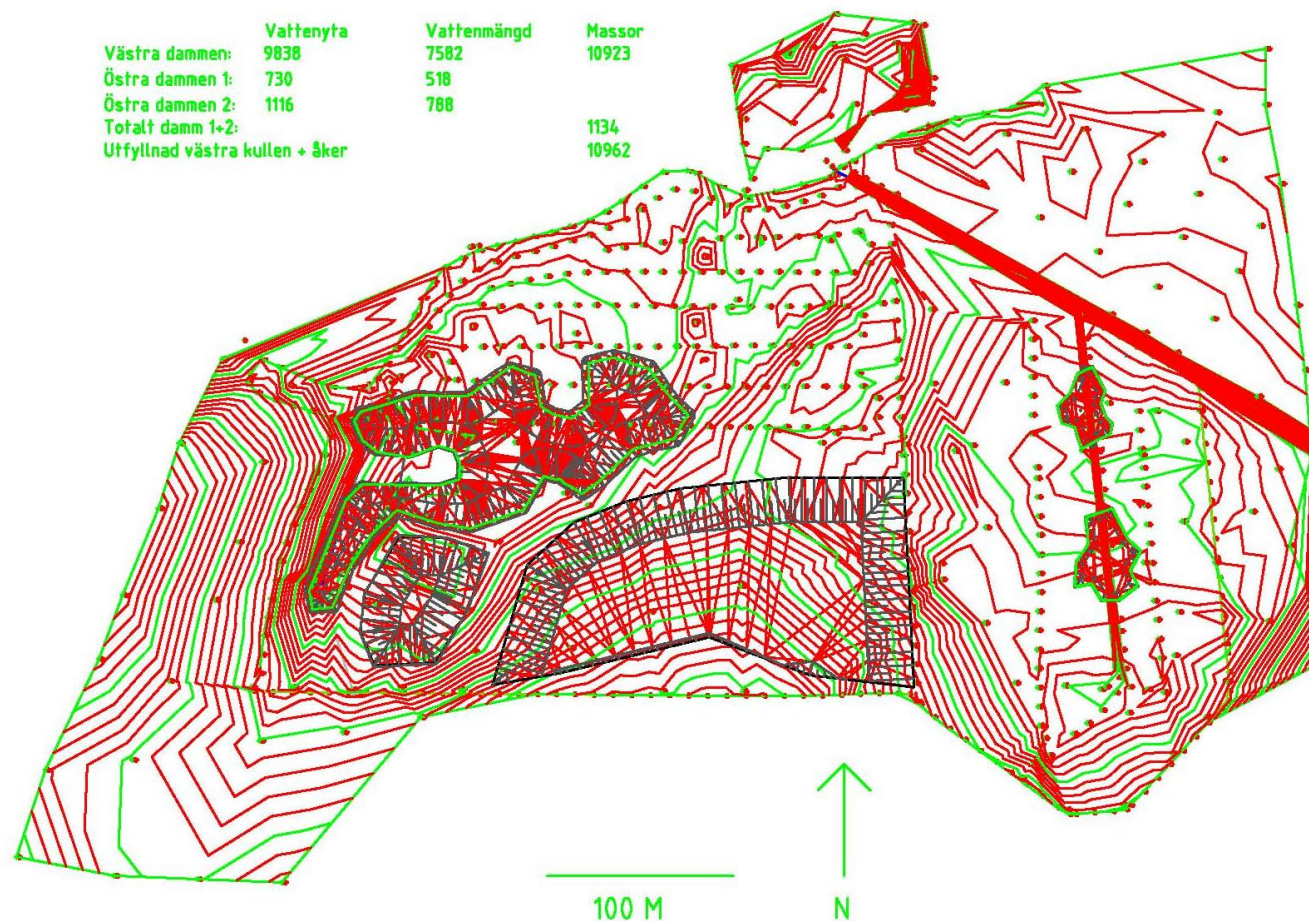
Nedre: Samma plats tidig sommar, inget vatten och grönskande gräs

Förslag

Förslaget som nu framarbetats medgör att man skapar en stor damm i östra delen av området. Dammen får vatten söder ifrån där det idag finns en brunn. Vattnet leds genom dammen och sedan genom en trumma i nordvästra hörnet ut i Saxån. Dammen har en vattenyta vid normalvattenstånd, +33.3 m, på 9838 m². Dammen har en botten som ligger på 31.8 meter. Släntlutningen är två olika, över +33.3 meter har den en släntlutning på 1:6 och från den tänkta vattenytan, +33.3 och ner till botten på dammen en släntlutning på 1:10. Den beräknade vattenmängden vid normalvattenstånd är 7582 m³. De flesta massorna som blir när man gräver ut dammen måste fraktas bort och läggas antingen på den nya kulle som skapas söder om dammen eller på den odlade marken också den i södra delen av området. Dammen kommer att generera 10923 m³ massor som måste flyttas.

De två mindre dammarna som skapas i östra delen, i den befintliga hagen är ett försök att skapa mer liv i det dike som finns idag samt att gynna den fauna som finns där idag. Dammarna är inte heller så djupa som den

Planförslaget med dammar, utfyllnader och statistik.

stora, detta för att möjliggöra att de ibland också torkar ut. Den norra av de två dammarna har en vattenyta som ligger på +33.6 och en botten som ligger på +32.6, samma bottendjup som diket har. Vattenytan och mängd

beräknas vid normalvattenstånd vara 730 m² och vattenmängden 518 m³. Den södra av de två dammarna har en vattenyta som ligger på +33.5 och en botten som ligger på +32.6, samma bottendjup som diket har. Vattenytan och mängd beräknas vid normalvattenstånd vara 1116 m² och vattenmängden 788 m³. De båda dammarna kommer sammanlagt att generera 1134 m³ massor som måste flyttas till de odlingsmark som ligger väster om hagen.

De två områden som är planerade att fyllas ut av de massor som dammarna medför är dels den odlingsmark som ligger i områdets södra del samt att man intill den västra dammen gör en kulle av massor som sedan kan fungera som en utsiktsplats.

Hela området som idag är odlingsmark höjs upp av massor till en höjd av +35.6 meter. Släntlutningen från den befintliga marken upp till +35.6 meter är 1:20.

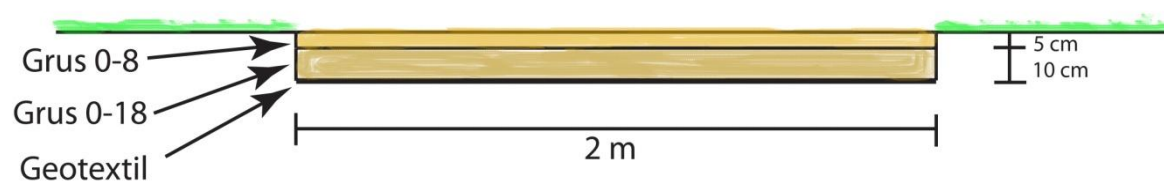
Kullen som skapas har en bottennivå på +33.8 meter och en högsta höjd på 35.5 meter. Släntlutningen är 1:12, för att göra kullen tillgänglig för alla.

Sammanlagt får man på de båda utfyllnadsområdena rum med 10962 m³ massor vilket näst intill täcker alla massorna som blir från dammarna. Övriga massor kan gå till planteringar, anordnande av grillplats och utfyllnader som behövs göras efter arbetet med maskinerna.

Ett av de problemen med området idag är att det ofta blir översvämningar i området när vattenståndet i Saxån höjs. Detta sker oftast på våren när snön smälter eller det regnar mycket. Men detta kan också ses som en tillgång, att området förändras. Oftast handlar det bara om korta perioder

på några dagar som området ligger under vatten. I och med detta förslag så kan dels dammarna ta upp en del av vattnet men sedan föreslås också en spång på gångvägen utmed Saxån, men bara på den del som ligger lågt. Övrig gångväg utmed Saxån ligger så pass högt så den är ytterst sällan översvämmad. Detta gör att man också kan ta sig runt i området även när det är högt vattenstånd.

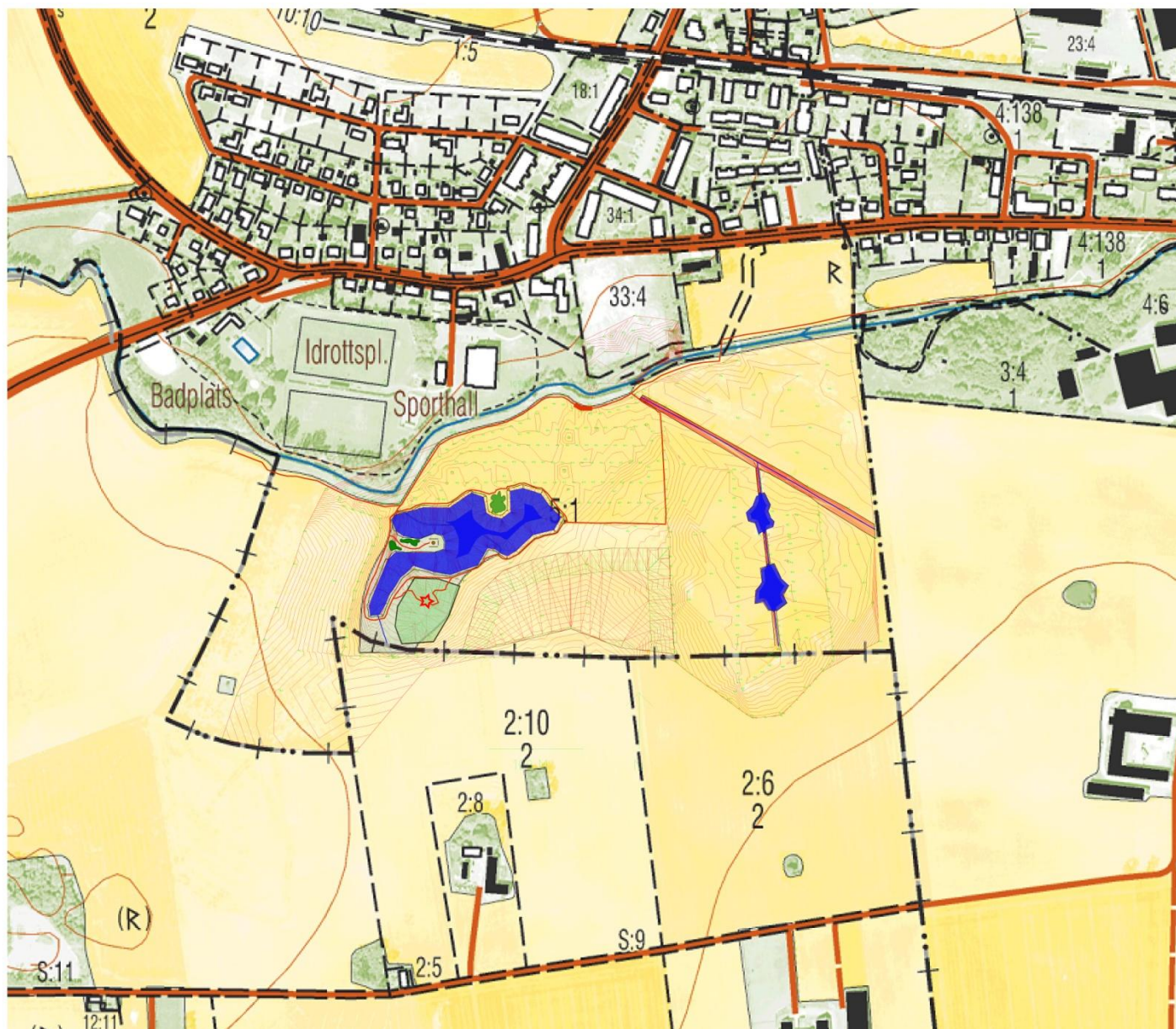
Ett av målen med området under planeringen har varit att området skall vara tillgängligt. För att kunna genomföra detta behövs det nya och förbättrade gångstigar inom hela området. Sträckningen på dem följer senare. Idag finns det som sagt bara en gångväg inom området, längs ån, som kopplar samman området med övriga Marieholm i och med den grusade gångväg som går norr om Saxån. Denna koppling kommer fortfarande finnas kvar men gångvägsnätet inom området kommer att byggas ut och ny beläggning tillkommer, detta för att göra området mer tillgängligt och framförallt, tillgängligt för alla.

Sektion över hur de nya gångstigarna bör utformas.

Här ser ni en sektion över hur de nya gångvägarna skall se ut. Vägen ligger i samma nivå som omgivande mark, detta för att underlätta för skötsel när arrendatorn kör med sina maskiner intill och över vägarna. Vägarna skall utformas så att de är 2 meter breda och 15 cm djupa. Nederst skall

de ligga en geotextil duk och över detta två lager av grus. Det understa lagret är 10 cm tjockt och består av Grus 0-18 och det översta lagret 5 cm tjockt och består av Grus 0-8. Detta för att möjliggöra för alla att ta sig fram på gångvägarna och ändå inte behöva asfaltera någon del.

Teckenförklaring

Grillplats

Utsiktsplats

Gångstig

Ny höjd

Buskage

Dike

Damm

100 m

Illustrationsplan över förslaget.

På illustrationskartan kan man se förslaget i sin helhet med de nya gångvägarna som går från anslutande gångväg vid bron i öster längs med Saxån, men också ner runt hela området och runt om den stora dammen. Det är viktigt att gångvägarna följer åkerkanter och dammvallarna, detta för att göra så liten inverkan på arrendatorns möjligheter till fortsatt odling inom området. De två olika slingorna som bildas, beroende på om man går norra eller södra vägen om dammen, blir ca 600 respektive ca 900 meter långa. Utmed den nya gångvägen föreslås det också stå bänkar med jämna mellanrum, detta för att man under sin promenad skall ha en plats att vila på eller bara stanna upp och titta. Placeringen är dock viktig med tanke på att stora delar av området brukas och bänkarna då inte får stå i vägen för maskiner med mera.

Av massorna som blir när man gräver ut dammarna kommer man också bilda en lite kulle i området sydvästra del. Den nybildade kullen kommer fungera som utsiktsplats, då den på toppen är ca 1.5-2 meter högre än övriga området. Lutningen från botten upp till toppen är 1:12, vilket är maxlutning för att det ska kunna räknas som tillgängligt för personer med nedsatt rörelseförmåga.

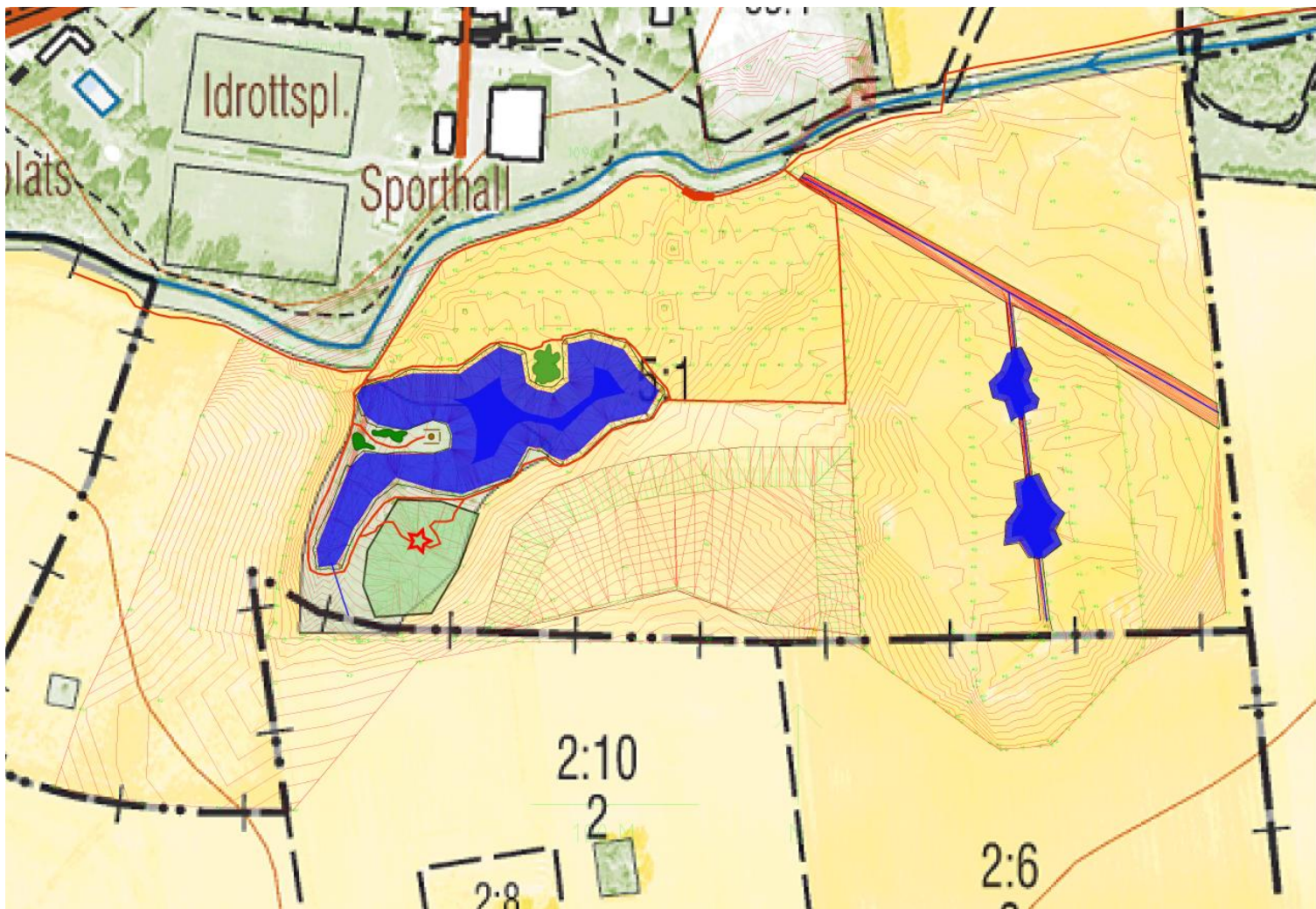
Ett förslag som också finns med på illustrationskartan är en ny grillplats. Detta för att skapa någon plats i området där man kan sitta ner och fika, grilla eller bara ta det lugnt, vad man nu än känner för. Platsen kan utnyttjas av alla så väl invånare som skolklasser som är på utflykt. På platsen föreslås det finnas 3-4 bänkar av enklare modell och en grill som kan konstrueras antingen med uppmurade lekablock eller av ett betongrör.

Viss ny plantering av lägre buskar kan också ske runt den västra dammen. Detta för att skapa lä vid sittplatser eller bara för att skapa trivsamma platser för växt och djurlivet i området.

Förslag på typ av bänk som kan stå utmed nya gångvägen. Bilden är tagen i Marieholm, längs med gångvägen som går norr om Saxån. (foto: Ola Lundström)

Skötseln av området skall till stora delar ske av arrendatorn Jan-Erik Bengtsson, som håller området i ordning genom att fortsatt bruka området som han gjort tidigare. För de områden som inte kan skötas med lantbruksmaskiner, grillplatsen och utsiktsplatsen bör ett skötselprogram uppföras.

Teckenförklaring

Grillplats

Utsiktsplats

Gångstig

Ny höjd

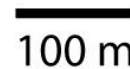
Buskage

Dike

Damm

100 m

N

Inzoomning av illustrationsplanen där man tydligare ser gångvägarna och grillplatsen.

Framtida steg

Detta förslag som nu presenterats är ett första steg i en utveckling av ett rekreationsområde i Marieholm. Några förslag på framtida utveckling kommer att presenteras här under.

- Belysa gångvägen eller delar av den med gatlyktor för att medverka till en ökad användning av området kvällstid och mörkare delar av året.
- Utöka gångvägsnätet så man gör en slinga även runt den åker som ligger i den allra västra delen av området. För att på så sätt skapa en längre slinga för de som promenerar eller joggar.
- Skapa ytterligare platser för möten, utöver grillplatsen. Så som boulebana med mera.
- Skapa ett informationsstråk där man inkluderar även gångvägar i övriga Marieholm. På dessa informationsstråk kan man ha infoskyltar om djur och natur. Kan vara ett trevligt sätt att lära sig, dels om man är barn och går i skolan, men även som vuxen som bara är ute och går med hunden.
- Utöka utsiktsplatsen med ett utsiktstorn. Detta för att få en ännu bättre utblick över området, det man ska tänka på är att utforma tornet och platsen varsamt så att det smälter in bra i omgivningen.
- Ny bro i östra delen av området. Som man kan se på bilden uppe till höger är denna bro i dåligt skick och i behov av restaurering eller helt bytas ut.

Till vänster ett förslag på hur en informationstavla kan se ut. Bilden är tagen i Marieholm. (foto Ola Lundström)

Till höger ser vi den västra bron som idag är i dåligt skick samt inte är tillgänglig för alla, exempelvis personer med rörelseförhinder.

Nedan ser ni två förslag på hur man kan utforma framtida utsiktstorn.

